

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.214/2022/4. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. december 8. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás bűntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. május 5. napján kelt 97.B.435/2021/20. számú ítéletét megváltoztatja.

A pénzbüntetés napi tétel számát 500 (ötszáz) napi tételre, az egynapi tétel összegét 2.000 (kétezer) forintra súlyosítja, a pénzbüntetés összegét 1.000.000 (egymillió) forintban állapítja meg.

A pénzbüntetés megfizetése kapcsán engedélyezett részletfizetés időtartamát 20 (húsz) hónapban, az egy havi részlet összegét 50.000 (ötvenezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. május 5. napján kihirdetett 97.B.435/2021/20. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont (5) bekezdés b) pont]. Ezért öt 2 év – végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója vagy gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelő bizottságának tagja foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben jelölte meg. A pénzbüntetés egynapi tételének az összegét 1.000 forintban, a kiszabott pénzbüntetés összegét 300.000 forintban állapította meg, és annak megfizetésére 10 havi részletfizetést

engedélyezett. A szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, ezen túlmenően pedig a bűnügyi költség összegéről és annak viseléséről is.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére súlyosítás érdekében, hosszabb tartamú végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása, a pénzbüntetés napi tétel számának emelése, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében.

[3] A vádlott és védője tudomásul vette az ítélet rendelkezéseit.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.421/2022/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, annak a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen történő felülbírálatát kérte.

[5] Kifejtette, hogy arra figyelemmel, hogy az ügyészségi fellebbezés csak a kiszabott büntetés mértékét támadja, annak elbírálására a Be. 590. § (3) és (5) bekezdésében foglalt szabályok az irányadók. A törvényszék az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le, figyelemmel arra is, hogy a terheltet gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménnyel vádolta az ügyészség. A vádlott csak részben ismerte el bűnösségét, ezért védekezésére és a bizonyítási indítványokra tekintettel az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az elsőfokú bíróság által megállapított, a vádat lefedő tényállás megalapozott, azt sem a vád képviselője, sem a vádlott, sem védője nem vitatta. A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére is, a cselekmény jogi minősítése is törvényes, az elbíráláskor irányadó szabályok alkalmazása helyes.

[6] Álláspontja szerint a törvényszék a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket alapvetően helyesen tárta fel, s a nagyobb számú és súlyú enyhítő tényezők alapján indokolt volt a középértéktől lefelé történő eltérés is, ugyanakkor az enyhítő szakasz kimerítő alkalmazása, a szabadságvesztés felfüggesztése és a nem kellő tételszámú pénzbüntetés alkalmatlan a büntetés céljának eléréséhez.

[7] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a vádlottal szemben hosszabb tartamú végrehajtandó szabadságvesztést, magasabb tételszámú pénzbüntetést, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzését és mellékbüntetésként a közügyek gyakorlásától történő eltiltását kérte, az ítélet járulékos rendelkezéseit törvényesnek találta.

[8] A vádlott és védője az ügyészség fellebbezésére írásban észrevételt nem tett.

[9] A másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki, melyen az ügyészség képviselője nem vett részt.

[10] A vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a vádlott ténybeli beismerésben volt az eljárás során, maga is elismerte, hogy bizonyos tevékenységeket végzett a cégben, nem ő volt azonban a kitalálója a cselekménynek és az igazi haszonhúzója sem. A kihallgatott tanúk is megerősítették az általa elmondottakat, mely szerint nem ő volt a tényleges vezetője a gazdasági társaságnak. Kifejtette, hogy az enyhítő körülmények túlsúlya alapján nem szolgálná a társadalom érdekeit, ha a vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabására kerülne sor. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ügyben több mint tízéves időmúlás áll fenn, a vádlott büntetlen előéletű, hasznos tagja a társadalomnak, és az elkövetéskori fiatal élete sodorta ebbe a cselekménybe. Mindezen körülmények az ítélet helybenhagyását indokolják.

[11] A vádlott a nyilvános ülésen a személyi körülményei körében előadta, hogy abban annyi változás következett be, hogy a havi jövedelme 300.000-350.000 forint között mozog. A lakáshitel havi törlesztőrésze 26.500 forint, az abból hátralévő megfizetendő rész 1.300.000 forint, a Pénzügyi felé fennálló tartozásának hátralévő része kb. 1.300.000-1.400.000 forint, a havi törlesztő részlete 40.600 forint. Az élettársa boltvezető-helyettesként dolgozik, havi jövedelme 600.000-700.000 forint, őt havonta 40.000 forint gyermektartásdíj terheli, és a gyermekről a vádlottal közösen természetben is gondoskodnak. A háztartásuk havi megtakarítása 40.000-50.000 forintot tesz ki.

[12] A bejelentett fellebbezés az alábbi eredményre vezetett.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a kiszabott büntetés mértéke miatt érte perorvoslati támadás. A másodfokú bíróság ezért a Be. 590. § (3) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett büntetést kiszabó részét bírálta felül. A Be. 590. § (5) bekezdés alapján azonban a korlátozott felülbírálat ezen kívül kiterjedt a bűnösségre vont következtetés okszerűségére, a bűncselekmény minősítésére, valamint a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében és 609.§ (1) bekezdésében írt hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések vizsgálatára. Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése folytán hivatalból felülbírálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra, és a bűnügyi költségre vonatkozó – rendelkezéseket is.

[14] Az elsőfokú bíróság az eljárása során a perrendi szabályokat betartotta, eljárási szabálysértést nem követett el.

[15] A fellebbezés jogalapjára tekintettel az elsőfokú bíróság röviden indokolta határozatát, ennek jogalapjaként a Be. 562. § (2) bekezdését tüntette fel, melynek megfelelően az elsőfokú bíróság indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjában előírtakat is tartalmazza, ezt a másodfokú bíróság a Be. 564. § (4) bekezdésével is kiegészíti, mert a törvényszék a döntése indokolása során e tartalmi elemeket is részletesen elemezte.

[16] A korlátozott felülbírálat alapja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás volt, miután annak megalapozottságát a másodfokú bíróság a Be. 591. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében nem vizsgálhatta.

[17] Az ítélet személyi része körében tett megállapítások a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel a tényállásnak nem részei, ezért korlátozott fellebbezés esetén is helyesbíthetők.

[18] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által rögzítetteket a vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata és az iratok tartalma alapján a következők szerint pontosítja:

[19] A személyi részben feltünteti, hogy a vádlott havi jövedelme 300.000-350.000 forint között mozog. A lakáshitel havi törlesztőrésze 26.500 forint, az abból hátralévő megfizetendő rész 1.300.000 forint, a Pénzügyi felé fennálló tartozásának hátralévő része kb. 1.300.000-1.400.000 forint, melynek havi törlesztő részlete 40.600 forint. A vádlott élettársával él közös háztartásban, élettársa boltvezető-helyettesként dolgozik, havi jövedelme 600.000-700.000 forint, őt havonta 40.000 forint gyermektartásdíj terheli, és a gyermekről a vádlottal közösen természetben is gondoskodnak. A háztartásuk havi megtakarítása 40.000-50.000 forintot tesz ki.

[20] A vádlott ellen jelenleg sincs más büntetőeljárás folyamatban, a tagállami ítéletek nyilvántartásában nem szerepel.

[21] Az irányadónak tekintett tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény jogi minősítése is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, az alkalmazott anyagi jogszabály megválasztása is helyes volt.

[22] A büntetés kiszabása tekintetében a másodfokú bíróság a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést részben találta megalapozottnak.

[23] A Btk. 80. § (1) bekezdése értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[24] A törvényszék teljeskörűen számba vette és megfelelően értékelte a büntetést meghatározó tényezőket, az kiegészítést nem igényelt, az általa enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés büntetés mind nemében, mind pedig mértékében arányban áll a vád tárgyává tett bűncselekmény konkrét tárgyi súlyával, a vádlott elkövetésben játszott szerepével, igazodik a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is, ez a joghátrány alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott általános és egyéni büntetési célok elérésére.

[25] A büntetés mértékének meghatározásakor ugyanis nem maradhatott értékelés nélkül azon körülmény, melyre a törvényszék is utalt, hogy a vádlott annak megvalósításakor a fiatal felnőtt kort nem sokkal meghaladó életkorban volt, az anyagi gondjai sodorhatóvá tették őt, melynek megoldására a bűncselekmény elkövetése révén végül a téves utat választotta. A fiktív cégszervezésben résztvevő felnőttek a vádlott ezen élethelyzetét használták fel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésére rábírják. A vádlott életvitele az eltelt időben rendeződött, bejelentett munkahelyen dolgozik, stabil párkapcsolatban él, melyben élettársa tőlük külön élő kiskorú gyermekéről is gondoskodik. A bűncselekmény megvalósításakor büntetlen előéletű volt, a személyében rejlő társadalomra veszélyességet mutatja az is, hogy ellene nem indult más büntetőeljárás, a bűncselekmények elkövetése pedig akkori kialakulatlan személyiségével és bizonytalan egzisztenciális életkörülményeivel volt összefüggésben, így az ügyészség által indítványozott azon súlyosítást, hogy a szabadságvesztés büntetés tartamát súlyosítsa és annak próbaidőre történő felfüggesztését mellőzze a másodfokú bíróság, az ítéltábla nem tartotta alaposnak. A végrehajtás felfüggesztésének a próbaideje is megfelelő mértékű.

[26] A pénzbüntetés kiszabása a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján törvényes volt, mivel a vádlottat haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt ítélte határozott ideig tartó szabadságvesztésre a törvényszék, azonban annak sem a napi tételszáma, sem az egy napi tétel összege nem felelt meg a Btk. 50. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, figyelemmel az 50. § (3) bekezdésében foglaltakra is. Azok nem tükrözték sem a vádlott által megvalósított bűncselekmény tárgyi súlyát, sem a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyait, ezért a pénzbüntetés napi tételszámát 500 napi tételre, az egy napi tétel összegét 2.000 forintra emelte fel az ítéltábla, a vádlott személyi körülményei között rögzített adatok alapján, az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését e tekintetben alaposnak találta.

[27] Az így kiszabott 1.000.000 forint pénzbüntetés megfizetése tekintetében a részletfizetés engedélyezése alappal bírt, e körben vette figyelembe a másodfokú bíróság azt a körülményt is, hogy a vádlottat jelentős összegű bűnügyi költség megfizetése is terheli. A részletfizetés időtartamát a felemelt összegű pénzbüntetésre is figyelemmel 20 havi részletben rögzítette az ítéltábla, az egyhavi részlet összegét pedig 50.000 forintban állapította meg, az egyes részletek esedékességére vonatkozó rendelkezések érintetlenül hagyása mellett.

[28] Az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett akkor, amikor a vádlottal, mint az érintett cég vezetőjével szemben foglalkozástól eltiltás büntetést is alkalmazott, a vádlott

ugyanis a bűncselekményt foglalkozása felhasználásával, szándékosan követte el, ezért a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eltiltás nem mellőzhető. Ez áll összhangban a 18/2007. számú BK véleménnyel, mely kimondja, hogy a "foglalkozásának felhasználásával" kitétlen azt az esetet kell érteni, amikor a foglalkozás nyújtotta lehetőség közvetlen kihasználásával kerül sor a szándékos bűncselekmény elkövetésére, vagyis amikor a foglalkozás tulajdonképpen eszköze a bűncselekmény elkövetésének, más szóval az elkövető a foglalkozás által adott lehetőséget vagy alkalmat közvetlenül kihasználta.

[29] A 8/2015. (IV. 17.) és a 3102/2018. (IV. 9.) AB határozatok kötelező előírása alapján az elsőfokú bíróság ugyan elmulasztotta, de a másodfokú bíróság megvizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét is.

[30] A Btk. 102. § (1) bekezdéséből következően az előzetes mentesítésre való érdemességet minden olyan esetben vizsgálni kell, amikor a bíróság a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, függetlenül attól, hogy azt a terhelt kifejezetten nem kérelmezte.

[31] Az érdemesség tárgyában a bíróság mérlegeléssel hozza meg a döntését, azonban a bírói gyakorlat szerint az előzetes mentesítés rendkívüli jogintézmény (BH1996.510.)

[32] Az érdemesség vizsgálatához a törvény támpontot nem fogalmazott meg, a megállapításának szempontjait a bírói gyakorlat alakította ki. Egyrésztől leszögezhető, hogy a bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet is megalapozhatják (BJD 8779.), másrészt azonban a felfüggesztés feltételeinek fennállása még nem jelenti feltétlenül az érdemesség meglétét, hiszen ez azt jelentené, hogy önmagában a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélet elegendő lenne az előzetes mentesítés engedélyezéséhez.

[33] Az ítélezési gyakorlat szerint az érdemesség vizsgálata során az elkövető személyiségét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és indítékát összevetve kell állást foglalni. Nem a terhelt büntetőjogi felelősségéről való döntésről van tehát szó, hanem arról, hogy bűncselekményük ellenében és kiszabott büntetésük mellett a társadalom védelme igényli-e a személyükre háruló, a büntetett előélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[34] A fenti körülményekre a másodfokú bíróság is figyelemmel volt és a vádlottat nem tartotta arra érdemesnek.

[35] Az kétségtelen tény, hogy a vádlott büntetlen előéletű volt a bűncselekmény elkövetésekor, és ellene azóta sem indult más büntetőeljárás, és életvitele is kedvező képet mutat, azonban nem hagyható figyelmen kívül a terhére rótt költségvetést károsító bűncselekmény elszaporodottsága és kiemelkedő társadalomra veszélyessége sem, továbbá , hogy a vádlott – bár kétségtelenül nem volt a bűncselekmény elsődleges haszonhúzója – de a cselekményt általa sem vitatottan átlátta, abban aktívan közreműködött, az hosszabb időszakot ölelt fel, mely körülmények alapján az előzetes mentesítésre nem érdemes.

[36] Az elsőfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező egyéb rendelkezései törvényesek.

[37] Fenti indokokra tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[38] A másodfokú bíróság ítéletével szembeni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke

dr. Bíró Emese s.k.
előadó bíró

Radnainé dr. Solymosi Viktória s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. május 5. napján kelt 97.B.435/2021/20. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.214/2022/4. számú ítélete folytán 2022. december 8. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. december 8. napján

dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: